

Příloha k protokolu o SZZ č.

Diplomant: *Jan Pavelka*

Vysoká škola: *Jihočeská univerzita PF*

Ateliér arteterapie

Aprobace: *Arteterapie*

Datum odevzdání posudku: *22. května 2006*

Recenzent bakalářské práce:

PhDr. Antonín Hartman

POSUDEK BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Téma: Trnová koruna Mikuláše Medka – analýza symbolů ohrožení v díle umělce.

Dvojjmenný název bakalářské práce Jana Pavelky „Trnová koruna Mikuláše Medka – analýza symbolů ohrožení v díle umělce“, tato kontrapozice výrazu, jež lze chápat v obrazném smyslu, a výrazu exaktně popisného, objasňuje in nuce její badatelsko-studijní podloží. respektu hodná validita úkolu, jež si v ní diplomant předsevzala, se pak ukáže ještě zřetelněji z toho, co deklaruje v úvodní anotaci: pojetí zvolené „jak ze širšího pohledu dějin umění či obecnějších interpretací psychologie umění, tak i z pohledu užšího, psychoanalytického a hlavně arteterapeutického“. Netřeba připomínat, co je s ohledem na studium v Ateliéru arteterapie Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích, které diplomant aktuálně uzavírá, středobodem jeho odborného zájmu, prvotní a vůdčí motivací této jeho závěrečné práce a její ambice: zkoumat dílo a osobnost Mikuláše Medka tak, aby je bylo možné podat „v poněkud hlubším a komplexnějším psychologicky či arteterapeuticky akcentovaném výkladu, mířícím přímo k tvůrčím pohnutkám v samotné jeho psyché“. (s. 47)

Nejsem vybaven speciální erudicí a zkušenostmi, které by mne opravňovaly k tomu, abych s patřičnou detailní pozorností zhodnotil diplomantovu práci z hlediska tohoto jejího dominantního aspektu, určení a ambicí. Do jisté míry mi snad zde mohou být k užítku dřívější poznatky o způsobu a úrovni závěrečných magisterských prací (VŠUP v Praze, FUD UJEP v Ústí nad Labem), v nichž byla exponovaná problematika uměnovědných disciplin – historie, kritiky, psychologie umění a kulturní antropologie – arcit' vždy v kontextu s konkrétním diplomantovým výkonem výtvarně-tvůrčím. Proto i s vědomím uvedeného svého handicapu, si myslím, že mohu s plnou odpovědností vyslovit se s vysokým uznáním k tomu, v jaké šíři rozvinul Jan Pavelka své přípravné studium, jak pevně a důkladně založil svou argumentaci při analýze a výkladu strukturálních komponent Medkovy osobnosti, když své východisko, k němuž se opakovaně v práci hlásí – knihu MUDr. Stanislava Drvoty „Osobnost a tvorba“ z roku 1973 – tak platně doplňuje četnými, zejména novějšími a aktuálními výtěžky psychoanalytických a arteterapeutických zkoumání (např. B. S. Funch, H. Segalová, J.

Poněšický, J. Langmeier – D. Krejčířová, J. Šicková-Fabrici ad.). V této souvislosti je třeba ocenit rovněž velmi pozorné „čtení“ a důmyslné začlenění pramenů, ať to jsou vlastní malířovy texty, nebo informace poskytnuté Mikulášovými nejbližšími – jeho bratrem Ivanem Medkem a dcerou Dr. Evou Kosákovou-Medkovou.

Takto disponován buduje diplomant přesvědčivě základní teze svého výkladového konstrukt, v němž sleduje perzistenci symbolu ohrožení v průběhu celé umělecké Medkovy výpovědi, konstitutivní fundament této hypersenzitivní a exemplárně introvertní tvůrčí osobnosti, jímž je vztah k matce, existencialita malířova obrazového světa, vydatně živená permanentní úzkostnou tenzí, již tvůrce zmáhá v tolika projevech sémanticky diferencovaného, nicméně vnitřně jedinečně konzistentního a podmanivého kathartického úsilí. Sympatické a pro diplomantův seriózní a poctivý přístup příznačné – a to nutno rovněž vyzdvihnout – je to, že tento svůj „konstrukt“, jeho metodické rozpracování neabsolutizuje jako jediné a výlučně platnou interpretační základnu.

Právě naopak – diplomant integruje do svého výkladu v bohaté míře relevantní aspekty a data, které rozšiřují zkoumání Medkovy osobnosti a vývoje jeho díla „na pozadí“ jeho osobního životopisu a dobové společensko-politické faktografie. Dopomáhá mu k tomu rovněž jeho prohloubený pohled, jež při rozboru obrazů umožňují fundované znalosti z oblasti sémiotiky a symbolologie. To, jak se rovněž osvědčuje diplomantova souběžná „způsobilost“ umělecko-historická, je patrné, kromě jiného, z výběru komparačního materiálu v obrazových přílohách (Bacon, Klee, Magritte, Miró) i ze zmínek v textu, v nichž se citují tyto i další analogie a konvergence (Dalí, Ernst, Toyen).

Umělecko-historické rozčlenění Medkovy tvorby přejímá Jan Pavelka z umělcovy monografie Bohumíra Mráze r roku 1970. Když odečteme vstupní kapitoly diplomantovy práce, tj. „Začlenění české výtvarné scény do zahraničních souvislostí (s. 3-4), „Teoretické vymezení problematiky“ (s. 4-5) i „Obrazová analýza a sémiotický rozbor“ (s. 5-10), kde pojednává o obrazech prvního období, je ve zcela převažujícím rozsahu analyzováno a interpretováno Medkovo dílo druhé a třetí vývojové etapy, tj. období magického realismu, 1949-1951 (s. 12-26) a období existenciální, 1951-1957 (s. 27-40). Skutečnost, že zbývající etapy, souhrnně označené „Preparovaný obraz, zlatá ikona, pohyb hrobu – 4. – 6. období tvorby 1958-1974“ zaujímá „pouze“ s. 41-46, by neměla být vnímána jako kompoziční disproporce nebo vyčerpání badatelského zájmu. Ústřední, prevalentní diplomantovy intence a aspirace nalézají právě v Medkových obrazech z druhého a třetího období látku par excellence, která přímo vybízí k aplikaci a osvědčení interpretační nosnosti psychoanalýzy, resp. hlubinné psychologie, zvláště přihlédneme-li k tomu, že v těchto letech vede Medek jak ve svých úvahách, tak svými obrazy vyrovnávání a polemiku se surrealismem, z něhož vyšel, vybaven také fundovaným studiem jeho ideologie, teoretických základů a tvůrčích postupů.

A právě díky tomuto tak rozlehlému prostoru, jež diplomant pro takto časově vymezenou látku otevřel, díky vyčerpávajícímu, rozmyslnému a důmyslnému jejímu zpracování, vyjde zřetelněji najevo to, co je třeba zdůraznit jako nespornou kvalitu a přínos: záměrnou volbu tématu určil – ne méně než speciální směr vysokoškolského studia – také a relevantně autorův dobře orientovaný rozhled po teorii umění 20. století, po výtce pak znalost aktuální situace a problematiky české výtvarné kultury;

z plného a stálého, přímo osobního zaujetí tématem rezultovalo tak podání v myšlenkově bohaté skladbě a v soustředěné pozornosti a snaze o literární tvar, který by byl adekvátní odborným nárokům, zároveň věcně uměřený a ve výrazu vyspělý a kultivovaný;

a konečně, nikoli však na posledním místě a s potěšením vyzdvihují na této práci, s jakou akribií provádí diplomant obrazové analýzy, jak umí – i v důsledku své evidentní schopnosti vcítění – tuto „drobnohlednou“ pečlivost zaměřit k dílčím složkám formálním a obsahovým (např. precizně a objevně viděné detaily typologie, mimiky, gestiky figurantů „Akcí“), a tak průkazněji budovat své interpretační závěry.

Resumuji: práce Jana Pavelky „Trnová koruna Mikuláše Medka – analýza symbolů ohrožení v díle umělce“ představuje respektabilní výsledky jeho studijního a badatelského úsilí, které jej sdostatek opravňují, aby požádal o udělení titulu bakaláře, a to srdečně doporučuji. Zároveň bych rád vyslovil také přesvědčení, že si tak vytvořil slibný základ pro další práci na tomto tématu, a oceňuji, že si je vědom požadavků a otázek, jejichž řešení se zatím nemohl věnovat.

Návrh na klasifikaci bakalářské práce: *výborně*

PhDr. Antonín Hartman v.r.

podpis recenzenta bakalářské práce

V Českých Budějovicích dne: *22. května 2006*

Stupeň klasifikace:	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------	---------	-------------	-------	-----------